

A Survey of Knowledge, Attitude and Practice of Students about AIDS at Dezful University of Medical Sciences in 2011

Maghami M¹, Aghababaeian H^{2.*}, Saadati M³, Daiham B⁴, Sadeghi Moghaddam A⁵, Mashalchi H.⁶

Abstract:

Background: One of the most significant instruments against AIDS is awareness. This study aims to determine awareness, attitude and performance of the students studying at medical college in Dezful. They had studied in terms of their needs analysis before their practical courses in hospital.

Method: All students in medical school of Dezful participated in this cross-sectional study. Participants were selected by enumeration. They answered the Questionnaire (the researcher made) including 6 items for demographic characteristics, 19 items for awareness, 12 items for attitude and 7 items for performance. The data were collected in the software SPSS ver. 18, analyzed by χ^2 , spearman rank correlation, t-test and ANOVA.

Result: Forty (62.5%) participants were women. Fifty participants (78.1%) were highly aware of the AIDS. Significantly, men had higher awareness than the women ($P= 0.01$) that they were Learning from schools and textbooks. Moreover, more than a half of the participants had a positive attitude towards the suggested solutions and nursing students had a significantly higher attitude ($p=0.04$). In performance, 45.3% had appropriate performance in terms of transition of the AIDS.

Conclusion: It seemed that the student's attitude and performance level was good. But inappropriate imaginations existed in students regarding the transmission, attitude and performance of the students who are exposed to the disease. To compensate these shortages, proper education in the field before entering the training, can be suggested.

Key words: AIDS, awareness, attitude, performance, students

Sadra Med J 2013; 1(1): 39-46

Received: Oct. 15th, 2012

Accepted: Dec. 3rd, 2012

¹ Student of Anesthesiology, Student Research Committee, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

² Nursing Department, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran (Correspondence)
hamidrezaaghababaeian@yahoo.com

³ Student of Anesthesiology, Student Research Committee, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁴ BeMicrobiology Department, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁵ Nursing Department, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁶ Student of Nursing, Dezful University of Medical Sciences, Ahwaz, Iran

مجله علوم پزشکی صدرا

دوره ۱، شماره ۱، زمستان ۱۳۹۱، صفحات ۳۹ تا ۴۶

تاریخ دریافت: ۹۱/۷/۲۴ تاریخ پذیرش: ۹۱/۹/۱۳

بررسی میزان آگاهی، نگرش و عملکرد دانشجویان دانشکده علوم پزشکی دزفول

در مورد ایدز در سال ۱۳۹۰

مهرداد مقامی^۱، حمیدرضا آقاباباییان^{۲*}، مژده سعادت^۳، بهناز دیبهم^۴، علی صادقی مقدم^۵، حمیده مشعلچی^۶^۱دانشجوی کارشناسی هوشبری، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران^{۲*}کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران، (نویسنده مسئول).

hamidrezaaghababaeian@yahoo.com

^۴دانشجوی دکترای میکروبی شناسی پزشکی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران^۵کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران^۶دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اهواز، اهواز، ایران

چکیده

مقدمه: یکی از مهم ترین ابزار پیشگیری از ایدز داشتن آگاهی مناسب است، این مطالعه با هدف بررسی آگاهی، نگرش و عملکرد دانشجویان دانشکده علوم پزشکی دزفول در مورد بیماری ایدز جهت نیازسنجی آموزشی قبل از ورودشان به بیمارستان انجام شد. **مواد و روش:** پژوهش حاضر بصورت مقطعی بر روی کلیه دانشجویان دانشکده علوم پزشکی دزفول در سال ۱۳۹۰ انجام شد. نمونه‌ها به صورت سرشماری انتخاب و با پرسشنامه ای (محقق ساخته) شامل ۶ سوال مشخصات دموگرافیک، ۱۹ سوال آگاهی، ۱۲ سوال نگرش، ۷ سوال عملکرد مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ و از طریق آزمون کای اسکور، آزمون همبستگی اسپیرمن، تی تست و آنالیز واریانس تحلیل شدند.

یافته‌ها: ۴۰ نفر (۶۲/۵٪) از پاسخ دهندگان مونث بودند. ۵۰ نفر (۷۸/۱٪) از نمونه ها آگاهی بالایی در مورد ایدز داشتند، دانشجویان مرد بطور معنی داری آگاهی بیشتری از بیماری ایدز داشتند ($p = ۰/۰۱$). بیشترین اطلاعات در مورد بیماری از طریق آموزش های مدارس و کتب درسی کسب شده بود. بیش از نیمی از نمونه‌ها نگرش مثبتی نسبت به راه کارهای پیشنهادی داشتند که دانشجویان پرستاری نسبت به سایر دانشجویان نمره نگرش بیشتری داشتند ($p = ۰/۰۴$). در بخش عملکرد نیز ۴۵/۳٪ افراد عملکردی مناسب در رابطه با راههای انتقال داشتند.

بحث و نتیجه گیری: سطح آگاهی و نگرش دانشجویان در مورد بیماری ایدز بالا به نظر می رسد اما همچنان تصورات نامناسبی در زمینه راه های گسترش، نگرش و عملکرد دانشجویان، آن هم دانشجویانی که در معرض مستقیم بیماری هستند وجود داشت که برای جبران این کمبودها می توان آموزش مناسب در این زمینه را قبل از ورود به عرصه کارآموزی پیشنهاد نمود.

واژگان کلیدی: ایدز، آگاهی، نگرش، عملکرد، دانشجویان

مقدمه

بیماری ایدز اولین بار در ژوئن ۱۹۸۱ در کالیفرنیا گزارش گردید. اما کمتر از دو دهه این بیماری در سراسر جهان گسترش یافت (۲) و علی رغم تلاش ها و پیشرفت های علوم پزشکی و اجتماعی بیماری ایدز همچنان به عنوان یک

ایدز بیماری کشنده ای است که ویروس آن سبب تضعیف و از بین رفتن سیستم ایمنی انسان در برابر سایر بیماری ها می شود و فرد بیمار را در معرض خطر قرار می دهد (۱).

در مطالعه‌ای که در مورد آگاهی، نگرش و عملکرد دانشجویان دانشگاه آزاد زاهدان در مورد ایدز صورت گرفت ۵۰/۲٪ وضعیت آگاهی خوب، ۴۴٪ آگاهی متوسط و ۵/۸٪ در سطح آگاهی ضعیف قرار گرفته بودند ۲۰/۹٪ نگرش مثبت، ۵۵/۲٪ نگرش خنثی و ۲۳/۹٪ نگرش منفی نسبت به این بیماری داشتند (۱۶). در بررسی که تحت همین عنوان نیز در دانشگاه علوم پزشکی ایران صورت گرفت اکثر دانشجویان دارای نگرشی خنثی نسبت به ایدز بودند (۱۷). با به اجرا درآوردن برنامه‌های پیشگیری از ایدز، بررسی روند تغییرات آگاهی، نگرش و رفتار طی زمان ضرورت می‌یابد. از طرف دیگر این سنجش می‌تواند موفقیت یا عدم موفقیت برنامه مبارزه با بیماری از جمله کیفیت آموزش و ارتقای سطح آگاهی بهداشتی در این خصوص را منعکس می‌کند. بنابراین سنجش متناوب آگاهی، نگرش و رفتار گروه‌های در معرض خطر در تمام جوامع ضرورت می‌یابد (۱۸).

لذا این مطالعه با هدف تعیین میزان آگاهی، نگرش و عملکرد دانشجویان مقطع کارشناسی رشته‌های پرستاری، هوشبری و علوم آزمایشگاهی ورودی سال ۱۳۸۹ دانشکده علوم پزشکی دزفول در مورد ایدز در سال ۱۳۹۰ صورت پذیرفت.

مواد و روش

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی بود که به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۰ انجام شد. جامعه مورد بررسی کلیه (۷۱ نفر) دانشجوی مقطع کارشناسی ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۹ دانشکده علوم پزشکی دزفول بودند که در زمان اجرای این مطالعه واحد درسی ایمنولوژی مربوط به رشته خود را نگذارنده بودند. نمونه‌گیری این مطالعه به صورت سرشماری انجام شد که از میان ۷۱ نفر دانشجوی مورد مطالعه تعداد ۶۴ نفر در تحقیق مشارکت به عمل آوردند.

ابزار این پژوهش، پرسشنامه‌ای محقق ساخته برگرفته از مطالعه میرنژاد و همکارانش در سال ۱۳۸۷ بود (۱۷)، که پس از اعمال تغییرات در ۴ بخش بصورت خود ایفا انجام گردید و توسط دانشجویان در محل کلاس‌های آموزشی قبل

مشکل سلامت عمومی مطرح می‌باشد (۳). امروزه ۴۰ میلیون انسان مبتلا به ایدز در دنیا وجود دارد و ۳۰ میلیون نفر نیز بر اثر این عارضه فوت کرده‌اند و این مرگ و میر همچنان با سرعت تمام ادامه دارد (۴). عفونت ایدز به‌عنوان یک موضوع همه‌گیر در اروپای شرقی نیز وجود دارد و این عفونت اکثراً در میان معتادان تزریقی و شرکای جنسی آنها دیده می‌شود (۵)، در ایران نیز بیشتر موارد ابتلا به ایدز در میان معتادان تزریقی تشخیص داده شده است (۶). پاندمی ایدز از نقطه نظر اقتصادی و اجتماعی نیز تاثیرات بسیار مهم و مخربی داشته و بخصوص در بعضی کشورهای آفریقایی با فروپاشی ساختار خانواده و اجتماع باعث کاهش آشکار امید به زندگی و تولیدات کشورها شده است (۷). حتی در برخی از این کشورها تا دو سوم کل بودجه بهداشت و درمان صرف این بیماری می‌شود (۸).

عفونت درمان نشده ایدز دارای دوره مشخص حدود ده سال می‌باشد. دوره بین عفونت اولیه و پیشرفت بیماری بالینی به طور متوسط ۱۰ سال می‌باشد. در موارد درمان نشده، حدود ۲ سال بعد از بروز علائم بالینی معمولاً مرگ رخ می‌دهد (۹). این بیماری یک بحران بهداشتی، اجتماعی و روانی است که نه تنها بزرگسالان بلکه کودکان و نوجوانان را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد (۱۰). بطوری که می‌توان گفت در حال حاضر بیماری ایدز مشکل گروه جوانان است که ۸۵٪ آنها در کشورهای در حال توسعه زندگی می‌کنند. از سوی دیگر ۵۰٪ موارد جدید آلوده به ایدز در سنین ۱۰-۲۴ سالگی به وقوع می‌پیوندد (۱۱).

از آنجا که جوانان عمده‌ترین گروه در معرض خطر این بیماری در سراسر دنیا می‌باشند (۱۲) و هیچ واکنشی برای از بین بردن قدرت آلودگی‌کنندگی ناقلین ویروس ایدز به اثبات نرسیده، به همین دلیل باید تاکید فراوانی بر پیشگیری از انتقال این ویروس صورت گیرد (۱۳). در برنامه مبارزه با ایدز آموزش مهم‌ترین راه مراقبت و روش پیشگیری از انتشار بیماری ایدز می‌باشد (۱۴). بنابراین آگاهی قشر جوان جامعه نسبت به خطر انتقال این بیماری و پیشگیری از آن اهمیت به‌سزایی دارد. زیرا آگاهی بر نگرش افراد و نگرش تا حدود زیادی بر رفتار تاثیرگذار است (۱۵).

داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ و از طریق آزمون کای اسکوئر، آزمون همبستگی اسپیرمن، تی تست و آنالیز واریانس تحلیل شدند.

یافته‌ها

براساس نتایج بدست آمده ۶۲/۵٪ از شرکت کنندگان در مطالعه مونث و ۳۷/۵٪ مذکر بودند. ۳۵/۹٪ دانشجویان پرستاری، ۳۲/۸٪ هوشبری و ۳۱/۳٪ علوم آزمایشگاهی بودند. دامنه سنی غالب جامعه (۹۸/۴٪) مورد بررسی بین ۱۷ - ۲۳ بود و ۹۰/۶٪ هم عدم سابقه کار در سیستم بهداشتی درمانی را داشتند. وضعیت شغلی سرپرستان دانشجویان شرکت کننده در مطالعه، به ترتیب، شغل آزاد (۲۹/۷٪)، بازنشته (۲۰/۳٪)، کارمند (۱۵/۶٪)، نظامی (۷/۸٪) و فرهنگی (۷/۸٪) بود. ۱۸/۸٪ هم به این پرسش پاسخ نداده بودند.

در بررسی آگاهی و دانش دانشجویان در رابطه با آگاهی عمومی و آگاهی راجع به راه های انتقال ایدز، ۷۸/۱٪ دارای آگاهی خوب، ۱۲/۵٪ آگاهی متوسط و ۹/۴٪ دارای آگاهی ضعیف بودند و بیشترین منبع کسب اطلاعات خود را هم از طریق مدرسه و کتب درسی آن (۳۴/۳٪) و رسانه عمومی (۲۹/۶٪) کسب کرده بودند. البته باید گفت که آگاهی از راه های انتقال در سطح بالاتری نسبت به آگاهی عمومی بود. بعنوان مثال ۶۲/۵٪ به اشتباه شایع ترین عامل انتقال ایدز را از طریق ارتباط جنسی انتخاب کرده بودند (جدول ۱ و ۲). بیش از نیمی (۵۴/۷٪) از نمونه ها دارای نگرشی مثبت، (۴۲/۲٪) دارای نگرش خنثی و (۳/۱٪) دارای نگرش منفی نسبت به راهکارهای پیشنهادی مقابله با بیماری ایدز داشتند.

در بررسی عملکرد و کارآمدی فردی ۴۵/۳٪ دارای عملکردی خوب، ۴۰/۶٪ متوسط و ۱۴/۱٪ ضعیف در رابطه با راه های انتقال ایدز داشتند (جدول ۳).

با توجه به آزمون همبستگی اسپیرمن (۲=۰/۱۰۲) میان میزان آگاهی (۰/۴ = p) و نگرش (۰/۸ = p). دانشجویان با عملکرد آنها در مورد ایدز ارتباط معنی داری وجود نداشت. بین میانگین نمرات میزان آگاهی دانشجویان مذکر و مونث

از شروع کلاس انجام شد. بخش اول شامل ۶ سوال مشخصات دموگرافیک مانند سن، جنس، رشته تحصیلی، سابقه کار در سیستم درمانی، شغل سرپرست خانواده و سوالی مربوط به اینکه اطلاعات خود را درباره ایدز بیشتر از چه منبعی کسب کرده اید بود. در بخش دوم سوالات مربوط به آگاهی بود که این بخش نیز خود به دو قسمت تقسیم گردید. قسمت اول شامل ۶ سوال آگاهی عمومی و قسمت دوم شامل ۱۳ سوال آگاهی نسبت به راه های انتقال ایدز طراحی شده بود. بخش سوم مربوط به نگرش دانشجویان نسبت به ایدز بود که شامل ۱۲ سوال بود و در بخش چهارم نیز شامل ۷ سوال بود که عملکرد و کارآمدی فردی دانشجویان در رابطه با ایدز را مورد بررسی قرار می داد.

سوالات آگاهی سه گزینه‌ای بودند و شامل گزینه صحیح، غلط و نمی‌دانم می‌شدند. به پاسخ صحیح نمره ۱، نمی‌دانم نمره صفر و به پاسخ غلط نمره ۰- داده شد و سطح آگاهی براساس نمرات کسب شده که بر مبنای تعداد سوالات بود: خوب (از نمره ۱۳ تا ۱۹)، متوسط (نمره ۸ تا ۱۳) و ضعیف (نمره مساوی یا کمتر از ۷) و بخش عملکرد نیز به سه گروه خوب (نمره ۵ تا ۷)، متوسط (نمره ۵ تا ۳) و ضعیف (مساوی یا کمتر از ۳) رتبه بندی شد. میانگین نمرات نگرش که براساس مقیاس لیکرت ۵ قسمتی بود به این صورت گرفته شد که به نگرش کاملاً موافقم نمره ۲، موافقم ۱، نظری ندارم ۰، مخالف ۱-، کاملاً مخالف ۲- داده شد و میانگین هر سوال از ۲- تا ۲ متغیر محسوب شد (لازم به ذکر است که نمره سوالات منفی برای تعیین نمره کل نگرش در یک منفی ضرب شد).

پایایی و روایی پرسشنامه پس از طراحی توسط اساتید صاحب نظر دانشکده علوم پزشکی دزفول صورت پذیرفت. بطوری که جهت روایی محتوا و ظاهری، پرسشنامه در اختیار ۵ نفر از اعضای هیئت علمی (با تخصص در رشته های میکروبیولوژی، ایمونولوژی و پرستاری) قرار گرفت و پس از جمع آوری، نظرات ایشان اعمال شد. همچنین جهت پایایی پرسشنامه نیز از روش پیش آزمون - پس آزمون استفاده شد که پایایی آن ۰/۸۶ به دست آمد.

های مختلف معنادار بود و دانشجویان پرستاری نمره نگرش بیشتری نسبت به سایر دانشجویان داشتند ($p = 0/03$). در سوالی که بصورت نظرسنجی در رابطه با بهترین راه آموزش دادن به مردم در مورد ایدز طراحی شده بود، $35/9\%$ از پاسخ دهندگان تشکیل کلاسهای آموزشی، $23/4\%$ استفاده از رادیو تلویزیون، $17/2\%$ سیاست گذاری و برنامه ریزی مدارس، $12/5\%$ تدریس در کلاس درس، $6/3\%$ چاپ پوستر و کاتالوگ و $4/7\%$ هم آموزش والدین به فرزندان را بهترین راه کار می دانستند.

تفاوت معنی داری وجود داشت و دانشجویان مذکر از آگاهی بیشتری نسبت به دانشجویان مونث برخوردار بودند ($p = 0/01$) = اما بین میانگین های میزان ($p = 0/9$) و عملکرد ($p = 0/2$) دانشجویان مذکر و مونث هم تفاوت معناداری نبود. تفاوت بین میانگین نمرات میزان آگاهی ($p = 0/9$) و عملکرد ($p = 0/9$) دانشجویان رشته های مختلف (پرستاری، هوشبری، علوم آزمایشگاهی) معنادار نبود. اما تفاوت بین میانگین نمرات میزان نگرش دانشجویان رشته

جدول ۱- فراوانی پاسخ به سوالات آگاهی عمومی در مورد بیماری ایدز

سوال	صحیح	غلط	نمی دانم
آیا شایع ترین راه انتقال ایدز از طریق ارتباط جنسی است؟	21/8%	62/5%	15/6%
آیا عامل ایدز با اشعه یو وی از بین می رود؟	6/25%	32/8%	60/9%
آیا عامل ایدز در محیط باقی می ماند؟	29/6%	31/2%	39%
آیا جهت تشخیص ویروس ایدز از نمونه سرم خون بیمار استفاده می شود؟	59/3%	1/56%	39%
آیا فرد آلوده به ایدز را می توان از ظاهرش تشخیص داد؟	79/6%	6/25%	14%
آیا با رعایت پروتکل خاص دارویی می توان خطر ابتلا به ایدز را بعد از فرو رفتن سوزن آلوده کاهش داد؟	21/8%	32/8%	45/3%

جدول ۲- فراوانی پاسخ به سوالات آگاهی اختصاصی مربوط به راه های انتقال ایدز
آیا انتقال ایدز از طرق زیر صورت می گیرد؟

سوال	صحیح	غلط	نمی دانم
ترشحات دهانی-حلقی و بزاق	85/9%	7/81%	6/25%
مدفوع وادرار	85/9%	3/12%	10/9%
پاشیدن خون در چشم	43/7%	26/5%	29/6%
تماس و گاز گرفتن حیوانات	37/5%	45/3%	17/1%
از راه شیر مادر آلوده	78/1%	10/9%	10/9%
از مادر آلوده به جنین در دوران بارداری	93/7%	1/56%	4/68%
مصرف غذای آلوده	84/3%	4/68%	0/19%
تزریق خون	100%	0%	0%
رابطه جنسی وارتباط جنسی با فرد آلوده	100%	0%	0%
پیوند های پوستی و ارگانی از فردی به فردی دیگر	46/8%	15/6%	37/5%
سوزن وسرنگ آلوده	98/4%	1/56%	0%
سرفه وعطسه	93/7%	1/56%	4/68%
گزش حشرات	65/6%	17/1%	17/1%

جدول ۳- فراوانی پاسخ به سوالات مربوط به عملکرد در مورد پیشگیری از ایدز

نمی دانم	غلط	صحیح	سوال
۳/۱۲٪	۱/۵۶٪	۹۵/۳٪	توصیه شما در مورد وسایل آلوده به خون چیست؟
۳۵/۹٪	۶/۲۴٪	۵۷/۱۸٪	در مورد آلودگی محیط با خون آلوده به ویروس ایدز چه پیشنهادی دارید؟
	۱۰/۹٪	۸۹٪	نظر شما در مورد استفاده از پوشش بهداشتی در موقع تماس جنسی چیست؟
	۲۳/۳۶٪	۷۶/۱۵٪	اگر در هنگام انجام پروسیجرهای پرستاری بیمار عفونی، دچار آسیب جلدی شدید چه اقدامی انجام می دهید؟
	۱۷/۱٪	۸۲/۸٪	در موقع مراجعه به آرایشگاه، راجع به وسایل آرایشگاه چه نظری دارید؟
	۴۰/۵۶٪	۵۹/۳٪	اگر دست شما در مکان عمومی مثل سرویس بهداشتی بریده شد، چه اقدامی می کنید؟

بحث

نتایج پژوهش گویای آن بود که هر چند ضعفهایی در سطح آگاهی دانشجویان وجود داشت، اما این میزان آگاهی در سطح خوبی قرار داشت؛ که از این نظر مشابه مطالعه‌ای بود که ال‌سرویری (Al-Serouri) و همکاران (۲۰۰۲) در کشور یمن (۱۸) و مطالعاتی که تحت همین توسط صانعی مقدم و همکاران (۱۳۸۹) در میان دانشجویان رشته‌های غیر پزشکی دانشگاه آزاد زاهدان و میرزاد و همکاران (۱۳۸۷) در دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام داده بودند (۱۶ و ۱۷) و برخلاف مطالعه‌ای بود که توسط نووکوکا (Nwokocha) و همکاران در کشور نیجریه (۲۰۰۰) با آگاهی کم و تقی زاده در کشور هند (۲۰۰۵) با آگاهی متوسط انجام شده بود (۱۹ و ۲۰). همچنین برخلاف پژوهشی بود که پناهنده و طارمیان در سال ۱۳۸۱ در رشته‌های غیرپزشکی دانشگاه گیلان انجام گردیده بود که در آنجا اکثر دانشجویان از آگاهی متوسطی برخوردار بودند (۲۱). این افزایش سطح آگاهی می‌تواند ناشی از برنامه‌های آموزشی و پیشگیرانه‌ای باشد که از طریق کتب درسی و رسانه عمومی در چند سال اخیر انجام گردیده است.

در پژوهش حاضر جنسیت ارتباط معنی‌داری با میزان آگاهی داشت که مشابه مطالعه‌ای بود که ماسوانیا (Maswanyana) و همکاران (۲۰۰۰) در کشور زاپین انجام دادند (۲۲) و از این نظر برخلاف مطالعه‌ای بود که توسط احمد جعفری و همکاران (۱۳۸۸) در دانشکده‌های دندانپزشکی تهران انجام گرفته بود (۲۳). بیشترین آگاهی در این مطالعه مربوط به آگاهی در مورد راه‌های انتقال ایدز بود که از این نظر برخلاف مطالعه‌ای بود توسط فرهاد جعفری و همکاران (۱۳۸۶) در مرکز بهداشتی

درمانی شرق تهران انجام شده بود و در آن کمترین میزان آگاهی مربوط به راه‌های انتقال ایدز بود (۸).

دانشجویان بیشترین منبع کسب اطلاعات خود در مورد ایدز را از طریق مدرسه و کتب درسی مربوط به آن می‌دانستند که از این نظر می‌توان آن را برخلاف پژوهشی دانست که محمودی فر و خضرطه (۱۳۸۸) در دانشگاه آزاد مهاباد در رشته‌های غیرپزشکی انجام دادند و در آنجا بیش‌ترین منبع کسب اطلاعات خود را از طریق رادیو و تلویزیون می‌دانستند و فقط ۱۰٪ اطلاعات خود را از طریق کتب درسی کسب کرده بودند (۲۴)، که این امر را می‌توان مربوط به این دانست که کتب درسی این دانشجویان براساس رشته‌ای که در دوره تحصیلی متوسطه داشته‌اند به میزان کمتری نسبت به کتب درسی دوره متوسطه دانشجویان علوم پزشکی به شناخت این مورد پرداخته است.

در این پژوهش بیش از نیمی از دانشجویان دارای نگرشی مثبت در رابطه با ایدز و راهکارهای پیشنهادی برای مقابله با آن داشتند که از این نظر می‌توان گفت برخلاف پژوهشی بود که توسط ساواسر (Savaser) (2003) در کشور ترکیه صورت گرفته بود و در آنجا میزان قابل توجه‌ای دارای نگرش منفی در رابطه با ایدز بودند (۲۵). همچنین برخلاف پژوهشی بود که فدایی و همکاران (۲۰۰۷) در دبیرستان‌های چابهار صورت داده بودند (۲۶) که این تفاوت را می‌توان ناشی از اختلاف آگاهی دانشجویان با دانش‌آموزان دانست.

از آنجا که دانشجویان علوم پزشکی از اقشار پرخطر جامعه هستند که در معرض مستقیم بیماران مبتلا به ایدز، خون آلوده و فرآورده‌های آن می‌باشند. از طرفی ابتلای ناخواسته و از روی عدم آگاهی یا کمبود آگاهی نیز می‌تواند خود فرد، خانواده فرد،

and from a gender approach, in trodution, *cadernos de saude publica* 2009; 25(3): 677-9.

4- Faeghi K, General Information for young and Adolescents, Third Edition, published by zar ghalam, Tehran; 1389.

5- Shapatava E, Nelson KE, Tser Tsvadze T, Rio CD. Risk behaviors and HIV, hepatitis B, and hepatitis sero prevalence among injection drug users in Georgia, *Drug Alcohol depend*, 2006; 82(1): 35-8.

6- Razani N, Mohraz M, Kheirandish P, Malekinejad M, Malekafzali H, Mokri A, etal. HIV risk behavior among injection drug users in Tehran, Iran. *Addiction* 2007; 102(9): 1472-82.

7- Wallker N, Grassly NC, Gamet GP, Stanechi KA, Ghysp D, estimating the burden of HIV / AIDS: what do we really know about the HIV pandemic? *Lancet* 2004; 363 (2427): 2180-5.

8 – Jafari F, Khldy N, Fallah N, Mahmoodpor A, assessment of knowledge and attitudes about -related factors of HIV, *Journal of Medical Research*, 1386, 14(68), 1-8.

9- Brooks G, Morse S, Carroll K, Mietzner T, Butel J, Jawetz, milnick & adelbergs medical microbiology, mcgraw hill, united states of America, 25th edition; 2010.

10- National Association of school psychologist, available from: [http: www.nasponlin . Org / about, nasp / pospaper, AIDS, aspx](http://www.nasponlin . Org / about, nasp / pospaper, AIDS, aspx).

11- Mohrez M, Dezfoli AR, AIDS, Tehran , heidari publish er 2000; P: 10 (Persian).

12- Ball J, School based HIV and AIDS prevention chalk and talk is not enough, *react* 1997; 1: 1-5.

13- Omidvar SH, knowledge and attitudes of nursing and midwifery students in the field of AIDS. *Journal of Babol University of Medical Sciences, Special Articles Medical Education* 1382; 2: 37-41(Persian).

14 - Rejali M, Mostajeran M , The Effect of Educating Ways of Contagion and Prevention of AIDS on Knowledge and Attitude of Clinical

سیستم بهداشتی، مرکز علمی دانشگاهی را در معرض خطری غیر قابل جبران قرار دهد، لذا آگاهی دانشجویان در این زمینه دارای اهمیت است.

با توجه به خطرات و مشکلاتی که می‌تواند به دنبال عدم یا کمبود آگاهی برای دانشجویان اتفاق بیفتد، لذا لازم است مسئولین امر آموزش بهداشت و درمان با یک برنامه‌ریزی اصولی و سیاست‌گذاری صحیح به این امر توجه ویژه‌ای داشته باشند. از طرف دیگر لازمه یک برنامه‌ریزی اصولی و دقیق، نیز دانستن ضعف‌ها و نیاز آموزشی می‌باشد که می‌توان با انجام این چنین مطالعاتی جهت نیاز سنجی آموزشی به این مهم دست یافت. پیشنهاد دیگر محققین انجام مطالعاتی با هدف بررسی تاثیر آموزش و روش‌های آموزشی بر میزان آگاهی، نگرش و عملکرد افراد در مورد بیماری ایدز می‌باشد. همچنین انجام این چنین پژوهشی در جامعه‌های بزرگ تر را می‌توان پیشنهاد کرد.

نتیجه‌گیری

به طور کلی می‌توان گفت که هر چند سطح آگاهی، نگرش و عملکرد دانشجویان علوم پزشکی در سطح نسبتاً خوبی برای اقدامات پیشگیرانه در خصوص بیماری ایدز بود. اما چون بیماری ایدز یک خطر جبران‌ناپذیر می‌باشد، همچنان باید توجه خاصی در جهت بهبود و افزایش آگاهی و عملکرد کسانی که در معرض بیماری قرار دارند، صورت گیرد .

تقدیر و تشکر

محققین این پژوهش، از مساعدت‌های بی‌دریغ معاونت آموزشی، کمیته تحقیقات و دانشجویان دانشکده علوم پزشکی دزفول که با حمایت مالی و معنوی خود، ما را در انجام این مطالعه یاری نمودند کمال سپاسگزاری را دارا می‌باشند.

References

1- Manahan FD, Sands JK, Neigh Bors M, Mark JF, Green CJ, phipps medical surgical nursing health and illness perspective Europ/middle east and African, 8thed. St Louis-mosby elseviers, 2007.

2- Smitc M, Maurer F, community health nursing: theory. And practice, 2 nd ed, Wb. Sunders company Philadelphia, 2000; 327-328.

3- Monteiro S, from: challenges in STD/ Aids prevention in Portuguese, Speaking African countries , contributions from social research

- 20- Taghizade M, Attitude and knowledge of adolescent girls about prevention of HIV/AIDS, *Nurs J India*, 2005; 96(2):40-2.
- 21- Panahandeh Z , Taramian S , knowledge and attitude of non – medical student towards AIDS, *Gilan medical school* 2004 ; 13(49) : 6-20 {in Persian}.
- 22- Maswanya E, Moji K, Aoyagi K, Yahata Y, Kusano Y, Nagata K, et al. Knowledge and attitudes toward AIDS among female college students in Nagasaki, Japan, *Health Education Research*, 2000; 15(1): 5-11.
- 23- Jafari A, Khami MR, Yazdani R, Mohammadi M, knowledge and attitudes students of final year dental about AIDS, *Journal of Dentistry University of Medical Sciences and Health Services Tehran*, 1388; 22(4): 192-198 (Persian).
- 24- Mahmudifar U, Khezre Taha Z. Effect teaching in the field AIDS on knowledge and attitudes of students, *Journal of Strategic Teaching* 1388; 2,3:109-115 (Persian).
- 25- Savaser S, Knowledge and attitudes of high school student about AIDS: a Turkish perspective, *Public Health Nurs*, 2003; 20: 71–9.
- 26- Fadaei M, Saneimoghaddam E, Khosravi S, Knowledge, attitude, and practice on HIV/AIDS among Chabahar high school students in 2007. *Sci J Iran Blood Transfus Org* 2010; 7(3): 170-177.
- Students of Isfahan University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education* 2008; 8(1): 142-147 (Persian).
- 15- Robinson BE, et al. HIV / stp knowledge, attitudes and Risk behaviors among American adolescents: an unstudied population. *Jof sex edu and therapy* 2000; 1(2): 37-46.
- 16- Moghaddam E, Khosravi S, Abis A, Marashi N, Nahr Karon M, Sarhadi I, knowledge, attitude and practice, toward HIV/AIDS among students of zahedan Islamic Azad university. *Sci J Iran Blood Transfus Org* 2011; 7(4): 213-216.
- 17- Mirnejad R , Kiani J , Jeddi F , Alaedini F, knowledge, attitude and practice of Iran university of medical sciences student about AIDS. *Iran Journal of Nursing* 2009; 21(56): 17-26 (Persian).
- 18- Al-Serouri AW, Takioldin M, Oshish H, Aldobaibi A, Abdelmajed A, Knowledge, attitudes and beliefs about HIV/AIDS in Sana'a, Yemen, *East Mediterr Health J* 2002; 8 :706-715.
- 19- Nwokocha AR, Nwakoby BA. Knowledge, attitude, and behavior of secondary (high) school students concerning: HIV/AIDS in Enugu, Nigeria, in the year 2000. *J Pediatr Adolesc Gynecol* 2002; 15(2): 93-6.